

L'OPINIÓ

SURT CADA DISSABTE

25 CENTIMS

BARCELONA, 21 D'ABRIL DE 1928
ANY I. - N.º 10

SUBSCRIPCIONS = ADMINISTRACIO
Carme, 20 int., 1.ª

PREUS DE SUBSCRIPCIO:

BARCELONA: TRIMESTRE, 3,00 PESSETES; SEMESTRE, 6,00
FORA: TRIMESTRE, 3,50 PESSETES; SEMESTRE, 6,50
ESTRANGER: SEMESTRE, 9,00 PESSETES

Davant les eleccions franceses

El vot de "L'Opinió"

Demà el poble francès elegirà els ciutadans que hauran de constituir la Cambra de Diputats en el quadrienni 1928-1932.

De les candidatures presentades, tenen interès especial per al nostre ideari la radical-socialista, la socialista unificada, S. F. I. O. (Secció francesa de l'Internacional Obrera) i la B. O. P. (Bloc obrer-pagès). Hem vist amb satisfacció les declaracions del Cap del Govern francès, dient-se francament partidari del laïcisme, de les institucions democràtiques i republicanes, i de la reconstitució econòmica amb les mesures consignades en els vigents pressupostos, en allò que significa estalvis i eixugament de deutes. No podem dir igual de l'orientació

tributària i del deixament de la protecció obrera.

Admetem també de bon grat els treballs d'Herriot per a l'escola única i els que condueixin a la supremacia del poder civil en tots els ordres, patrocinats pels radical-socialistes.

Però no tenim d'amagar que les nostres simpaties es decanten obertament cap al triomf dels programes socialistes en els seus diferents aspectes. Una victòria socialista a França seria per a nosaltres un fermíssim pas endavant en el camí dels anhels que animen L'OPINIÓ i els seus amics, i que podem concretar en el lema: llibertat, fraternitat, igualtat política i econòmica.

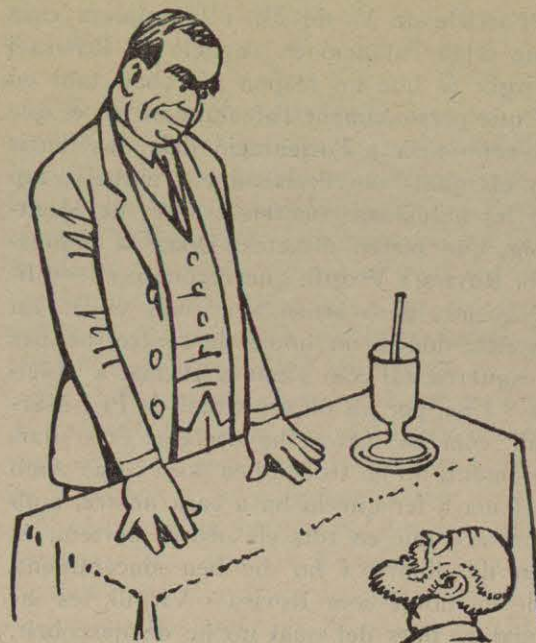
ça centrífuga, i a mesura que guanya els cors i les intel·ligències va prenent aquella qualitat de substància nutritiva, de saba vital, de part essencialíssima de l'imperi intel·lectual. I per això s'humanitza més i més cada dia i va perdent el regust dogmàtic que volgueren donar-li els seus homes eminents de la segona meitat de la passada centúria i de una manera especial el per tants motius insigne Carles Marx.

Doctrinalment, el Socialisme retorna als temps en què Europa no havia encara sentit la influència hegeliana. Marx i Lenin són més familiars a les masses que no pas Owen, Babeuf, Leroux, Louis Blanc, Saint-Simon i Carles Fourier, però la influència d'aquests progenitors, i la més remota de Campanella, Thomas Moore i Morelly, es torna a fer sensible. El propi Rousseau, modernament tan deixat de banda, assenyala la seva empremta profunda tot i que no el podem considerar entre els nostres homes. Sense proposar-s'ho, a tot Europa, se segueixen les lliçons de Marx i Engels, bon xic també les de Proudhon i Bakunin, però impregnat tot amb l'esperit dels primers apòstols, la qual cosa no és obstacle per arribar a les mateixes conclusions.

Podem, doncs, assegurar que avui el Socialisme no és un dogma, ni una església, ni tansols una doctrina definida i tancada. Es ben altrament una tendència, una escola, una direcció del pensament humà, que admet tota mena d'interpretacions i de polèmiques i que no exclou els que no accepten la concepció materialista de la història ni el fatalisme mecànic d'alguns pensadors. El Socialisme és un ample camp d'acció i de lluita. Sosté la lluita de classes perquè la considera inevitable i perquè la realitat la hi imposa. Però no és per atzar ni per oportunisme que esmerça energies poderoses en defensa d'ideals que no estan precisament subordinats a la lluita de classes. I per això el veureu ací i allà defensant la llibertat del pensament, la secularització de l'ensenyança, el dret d'auto-determinació dels pobles, les institucions democràtiques i republicanes i altres postulats universalment acceptats per la gent liberal i de bon gust.

Però, bàsicament, el Socialisme, sense apartar-se mai del camí de les afirmacions liberals i democràtiques, incita i provoca la lluita en el camp econòmic fundant-se en la veritat axiomàtica que no pot haver-hi ciutadans lliures en un planeta on la majoria dels homes són econòmicament esclaus. On les conquestes democràtiques han arrelat més profundament és on el Socialisme floreix amb més puixança. I la cosa és clara: és en els països on els ciutadans tenen reconeguts i garantits llurs drets individuals, on més clarament s'adonen que no n'hi prou amb proclamar la llibertat i la igualtat davant la llei, sinó que cal proclamar-la i afirmar-la davant del dret a la vida. I com que una atmosfera purificada per una democràcia digna deixa veure amb perfecta claredat on descansa el privilegi que priva els més de llur participació en la riquesa comuna, per això els homes de consciència recta i les masses proletàries constitueixen aquest moviment vigorós que arreu del món és conegut amb el nom de Socialisme.

Deixeu-me repetir que el Socialisme no és una secta, ni un partit com els altres. Per regla general els socialistes dels diferents països fan programes circumstancials que modifiquen diverses vegades. Els congressos internacionals han també formulat declaracions i pres accords que, en la majoria dels casos, eren motivats per les realitats del moment. Però enlloc no trobareu el cateisme socialista, ni us exigiran una professió de fe, sinó una prèvia disposició d'esperit, una comunió sincera amb els desposseïts i una voluntat segura de treballar per

L'auditor erudit. — No serieu pas parent d'aquell Solís que història la conquesta de Mèxic?

El socialisme en el Govern dels Pobles (*)

Per Manuel Serra i Moret

I. CONCEPTE MODERN DEL SOCIALISME

No sé si agrair a l'Ateneu Barcelonès aquesta nova ocasió que m'ofereix per a exposar aquí les meves idees. No és ingràtitud, sinó més aviat aprensió. Perquè jo estic acostumat a parlar en els medis obrers i el meu bagatge intel·lectual no s'ajusta potser a la categoria i a les formes d'una tribuna acreditada per mentalitats de primer ordre. A altres amics i companys meus que són aquí a escoltar-me, corresponia ocupar avui aquest lloc. Però jo accepto les circumstàncies tal com es presenten i dic el que sé, i ofereixo el que tinc. No pot haver-hi engany entre nosaltres ni sortirem molt decebuts de la meua peroració. Us parla un anònim, i si la seva veu resta en el buit, res no s'haurà perdut, ni tan sols l'esperança d'un èxit modest i transitori.

Hi ha una altra circumstància per a mi poc favorable. I és el poc favor de què fins ara han gaudit les idees socialistes entre els intel·lectuals de la nostra terra. No s'han obert camí per a trobar adeptes, ni tampoc per trobar una franca oposició. Més aviat ha estat, indiferència, fredor, l'efecte que sempre han produït aquí les nostres idees. Crec que no em podreu negar que això és sumament lamentable. Un país on, en un grau més o menys limitat es coneixen totes les disciplines humanes, un país eminentment industrial que sovint s'ha vist convulsionat per trastorns econòmico-socials, un país que no té cap dels seus problemes vitals resolt, no hauria de sentir que anés passant i creixent una onada internacional de renovació sense sotmetre-la a l'anàlisi i sense adjectivar-la amb el caient propi de la terra.

Aquí on hi ha ciències que per la voluntat dels nostres homes han conegut el progrés, aquí on les investigacions d'ordre històric, tradicional i arqueològic han trobat tants i tants devots, no hi haurà un lloc per als problemes del present i per a les solucions del demà? No és un manament a la intel·ligència, a les més profundes amors pairals i àdhuc a l'humanisme, desconsiderar una causa de tanta extensió i de tant de valiment? En altres terres, a Anglaterra, a França, a Alemanya, que tanta influència tenen sobre els nostres intel·lectuals, sense comptar altres nacions idealment més remotes, estols immensos de professors, d'intel·lectuals, de savis, figuren en les files socialistes al costat dels obrers manuals i són en tota ocasió llur guiatge. A Madrid, el Partit fundat per aquell home tan humil com exemplar, Pau Iglesias,

compta amb un nombre lluit de gent de lletres que l'honoren i el fortifiquen.

Per què hi ha aquí aquesta indiferència tan absoluta que fan més palesa els comptadíssims homes de professions liberals que s'agrupen al costat nostre? Creieu que això és un timbre de glòria per a Catalunya? Creieu que és un símptoma de superioritat respecte altres terres?

Sino existís entorn nostre la tragèdia inmensa de la vida dels sotmesos al treball, si no hi hagués aquí matex, robust i ben guardat, el monument dels privilegis tan injustos com invulnerables, si fos aquest un país que pogués permanentment sostreure's a les influències externes, potser m'explicaria aquest apartament, aquesta fredor, respecte els nostres problemes. Però hi ha els privilegis exhibits amb la màxima insolència, hi ha la misèria sobreixint per tot arreu, i hi ha l'esperança que ens arribarà el torn de fruir els avantatges que pobles més actius i més mereixedors hauran sabut guanyar-se. Això vol dir que amb la col·laboració dels intel·lectuals o sense ella, tocarà també per a la nostra terra l'hora del Socialisme. No es necessita ésser profeta per predir aquest fet. Aquesta terra, com tot Europa, com tot el món, ha de sentir en temps no molt llunyà l'alenada sanitària d'aquest esperit viu i dens que ho va penetrant tot i que guanya els homes per a les més altes realitzacions humanes.

Potser no m'erraré del tot si dic que l'aspecte marcadament materialista amb què han sabut presentar el Socialisme els seus detractors és una de les causes que l'han fet poc abellidor als homes de lletres d'aquest país. El geni reaccionari està dotat d'una especial facultat per adulterar la qualitat de les idees que li són adverses. La multitud d'eclesiàstics, que en altres latituds professen sincerament el Socialisme, fóra aquí causa de païra i d'escàndol. Ni tan sols un abat Lemire, genuïnament republicà-esquerrista, com el que acaba de perdre el Parlament de França, fóra aquí possible. I és que la massa, falsament impressionada, condemna l'habitud de pensar, especiació quan aquesta excelsa funció es dedica a sotmetre a l'examen personal i lliure les valors consagrades.

El Socialisme ha estat també condemnat "a priori" i ha quedat descartat del camp de la intel·ligència. Però el món fa el seu curs i a cada instant ens recorda que "e pur si muove". Des de fa alguns anys, no hi ha potència gran o petita que visqui al dia, que no parli de Socialisme, que no l'estudiï, que no l'afalgui o que no el combatí. Augmenta constantment la seva for-

Aquest número ha passat per la censura

al millorament social en el sentit de generalitzar els beneficis del viure social fins al punt que no pugui dir-se en veritat que hi ha explotadors i explotats.

Aquest és el concepte prevalent avui del moviment i de la doctrina socialistes. Hi ha tòpics generalitzats i conclusions unànimament admeses com la socialització de tots els instruments de producció, de transport i de canvi. Compendreu senzillament que aquest és un pas obligat en el camí que ens ha de portar a tenir participació tots en la riquesa comuna i a gaudir del fruit íntegre del nostre treball. Però les formes de socialització estan subjectes a discussió i examen. Podrien tenir interpretacions i adaptacions locals com les han tingudes el dret romà i la moral cristiana, deixant que la tasca de generalització i coordinació es resolgui, com sempre, en les altures. Nosaltres ja en tenim prou amb acceptar els principis fonamentals, fer-los sang del nostre cos i infondre'ls aquella virtut operativa que gradualment va canviant la faç de les coses.

(*) Transcripció de la Conferència donada a l'Ateneu Barcelonès la nit del 27 de març darrer.

PER AL-LUSIONS

per Humbert Torres

En un comentari general sobre la tonalitat de la premsa catalana, Víctor de Montroig escrivia, en el número corresponent al 25 de febrer últim a la revista "Lleida", ço que segueix:

"De fet, però, aquests eminents escriptors, quan ho fan per *La Publicitat*, amaguen o dilueixen el seu esquerrisme. No tracten mai temes que puguin comprometre. No esvaloten el galliner. Escriuen, tot el més, en liberal, posició espiritual ben distinta de l'esquerrisme. Però avui, ésser liberal, ja és una qüestió de bon to, i sols viuen fora d'aquesta zona ideològica, els residus d'un primari i prehistòric sentit de la vida. Liberals són, avui dia, *La Epoca* i *La Vanguardia*, per exemple, i a ningú s'acudiria classificar aquests darrers periòdics com a esquerrans, en les planes dels quals, per altra part, podrien inserir-se, sense alarma dels seus lectors, la totalitat dels escrits que apareixen en el vell diari del Passeig de Gràcia."

I més avall, parlant concretament de "La Nau", afegia:

"Quan s'anuncià l'aparició de *La Nau* tinguérem, eterns il·lusos, alguna esperança. Crèiem que En